

Beretning nr. 7. Beretning afgivet af Udvalget vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik den 17. december 1991

Beretning

over

Danmarks støtte til reformprocessen i Central- og Østeuropa (samt det tidligere Sovjetunionen og Baltikum)

Udvalget har afholdt to offentlige høringer om henholdsvis Sovjetunionens økonomi og Baltikum samt haft et samråd med udenrigsministeren om »Regeringens handlingsplan for Danmarks bidrag til støtten til reformprocessen i Central- og Østeuropa i årene 1992-1994«. Endelig har udvalget holdt et møde, hvor beretningen er blevet behandlet og afgivet.

På denne baggrund ønsker et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Venstres, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristelig Folkepartis medlemmer af udvalget) at udtale følgende:

Folketingets Udenrigsudvalg afgav den 30. april 1991 betænkning over forslag til folketingsbeslutning om principper for samarbejdet med de østeuropæiske lande (B 50 i 1990-91, 2. samling).

I betænkningen blev det slået fast, at en fortsat stigende dansk indsats skal virke fremmende for den økonomiske omstilling til markedsøkonomi. De vigtigste samarbejdsområder for støtten blev slået fast som værende miljø, såvel det indre som det ydre, energiområdet, fødevarerområdet, uddannelses-, kultur- samt arbejdsmarkedsområdet. Flertallet bag betænkningen pegede endvidere på, at støtten principielt bør kunne finansieres uden for det finanspolitiske måltal.

Beslutningsforslaget blev vedtaget i Folketinget den 7. maj 1991. På baggrund heraf blev regeringens handlingsplan for støtten i årene 1992-94 i september 1991 offentliggjort.

På dette grundlag ønsker flertallet at præcisere følgende:

1. Udviklingen i Østlandene

90'erne skulle gerne blive det årti, hvor Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen (som herefter vil blive benævnt Østlandene) for alvor gennemgår en dybtgående politisk og økonomisk reformproces. Østlandene har behov for, at der nu sættes en langsigtet og målrettet indsats i gang for at få landene på fode såvel politisk som økonomisk.

Dilemmaet mellem på den ene side markedsøkonomiske reformer og på den anden side de uundgåelige økonomiske omfordelinger kræver, at den vestlige støtte må bevæge sig ad to veje: Den må støtte økonomiske reformer, og den må tilstræbe at afbøde de sociale konsekvenser af reformerne.

Flertallet finder, det er af stor betydning, også for dansk sikkerhed, at der bliver tale om en stigende dansk indsats til fremme af økonomisk omstilling i Østlandene bort fra planøkonomi til markedsøkonomi og demokrati. Uden en stabilisering af disse økonomier og en undgåelse af de værste sociale problemer er der alvorlig risiko for, at de demokratiske landvindinger vil gå tabt.